

Regeringskansliet, Klimat- och näringslivs-
departementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område

Er beteckning: KN2025/00591

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län tillstyrker förslagen i promemorian. I den mån Länsstyrelsen särskilt vill framföra synpunkter framgår det av nedanstående.

Allmänt

Promemorian innehåller förslag som gör det möjligt för en statlig tillsynsmyndighet att överta ansvar för sådan tillsyn som en kommun annars har ansvar för och för en kommun att, efter överenskommelse med en marknadskontrollmyndighet, utföra vissa marknadskontrolluppgifter. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Länsstyrelsen anser att promemorian är väl genomarbetad och ger en tydlig bild av bakgrunden, dagens tillsyn enligt miljöbalken samt konsekvenser för länsstyrelser och kommuner om förslagen genomförs.

En statlig tillsynsmyndighet bör kunna ta över respektive återlämna tillsynsuppgifter från eller till en kommun (avsnitt 4.2-4.4)

(Förslag: Regeringen ska få meddela föreskrifter om att en statlig tillsynsmyndighet får överta ansvaret från en kommun som begär det att i ett visst avseende utöva sådan tillsyn som annars skulle skötas av kommunen.

Om den statliga tillsynsmyndigheten och kommunen inte är överens om att tillsynen ska övertas och kommunen vill att frågan prövas, ska ärendet överlämnas till regeringen för avgörande.

En statlig tillsynsmyndighet ska få återlämna ansvaret för tillsyn som den tagit över från en kommun. Om kommunen anser att tillsynen inte bör återgå ska tillsynsmyndigheten med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen för avgörande. Om regeringen har beslutat att en statlig tillsynsmyndighet ska överta ansvar för tillsynen, är det regeringen som ska besluta om återlämnande.)

Länsstyrelsen instämmer i förslaget och anser att förslaget är en utveckling av vissa delar av SOU 2017:63 Miljötillsyn och sanktioner, som Länsstyrelsen yttrade sig över den 13 december 2017, dnr 500-6457-2017. I det yttrandet framförde Länsstyrelsens bland annat att det bör finnas författningsstöd för att tillsynsavgiften, ifall sådan kan tas ut, tillfaller Länsstyrelsen efter en överlåtelse av tillsynsansvaret från en kommun till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen ska i vissa fall kunna överta en kommuns tillsynsansvar (avsnitt 4.6)

(Förslag: Länsstyrelsen ska kunna överta uppgiften att utöva tillsyn över ett visst eller vissa tillsynsobjekt från en kommunal nämnd om kommunen begär det.

Vid prövningen av om tillsynen ska övertas ska länsstyrelsen ta hänsyn till omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan, den kommunala nämndens och länsstyrelsens egna förutsättningar att utöva tillsynen, möjligheten att inom ett län utöva en effektiv tillsyn och andra frågor av betydelse för övertagandet av tillsynen.

Om kommunfullmäktige begär det, eller om länsstyrelsen anser att förutsättningarna för övertagandet av tillsyn från en kommunal nämnd inte längre finns, ska länsstyrelsen återlämna ansvaret för tillsynen.)

I promemorian sägs att "Länsstyrelsen bör kunna besluta om övertagande av ansvar för ett tillsynsobjekt som är förenat med höga risker, har stor miljöpåverkan eller är särskilt komplext trots att det inte är tillståndspliktigt. Ibland uppstår situationer där en kommun har särskilt dåliga förutsättningar att ta sitt tillsynsansvar för ett visst tillsynsobjekt och det inte heller går att lösa med samverkan mellan tillsynsmyndigheterna. Det kan exempelvis vara fråga om ett konstaterat

förorenat område som har en komplicerad föroreningsituation och som innebär en flerårig utrednings- och åtgärdsfas. Det kan också handla om en situation där kommunens saklighet och opartiskhet riskerar att ifrågasättas. Även en kommuns särskilda svårigheter att finansiera viss typ av tillsyn kan innebära att det är motiverat att frånga den normala fördelningen av tillsynsansvar. Det kan vara fråga om ett tillsynsobjekt som medför stora kostnader, men där det inte finns en verksamhetsutövare att ta ut avgifter från och som därmed belastar en enskild kommun och deras skattebetalare orimligt hårt. Det kan slutligen tänkas uppstå situationer där en överflyttning av ansvaret anses vara den enda möjligheten för att kunna utföra en effektiv tillsyn i länet.”

Länsstyrelsen instämmer i förslaget. När det gäller förorenade områden anser Länsstyrelsen att förslaget skulle kunna underlätta för en kommun där kunskapen om ett objekt eller en bransch är bristande och på så sätt gör att tillsynen blir sämre eller uteblir. Orsaken kan också vara att objektet kan utgöra en miljöpåverkan som är större än bara inom kommunen. Förslaget att kunna återlämna ansvaret av tillsyn känns relevant om förutsättningarna förändras eller på annat sätt kräver detta. Även förslaget att en kommun ska kunna lämna över tillsynsansvaret till en annan kommun kan underlätta och effektivisera tillsynen på t.ex. stora objekt med utbredning över flera kommuner som ett komplext förorenat område kan göra.

En länsstyrelse som har övertagit tillsynen för ett visst tillsynsobjekt bör ha anslutande ansvar för tillsyn och kontroll (avsnitt 4.7)

(Förslaget: En länsstyrelse som har övertagit en kommunal nämnds ansvar för tillsyn över en viss verksamhet ska även ansvara för annan tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt EU:s kontrollförordningar som är kopplade till verksamheten.)

Länsstyrelsen instämmer i promemorians förslag och anser att tillsynen blir effektivare om en tillsynsmyndighet får ett samlat ansvar för tillsynen enligt miljöbalken och enligt EU:s kontrollförordningar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med miljöhandläggare Anna-Lena Olsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljövårdsdirektör Per Leander,

miljöhandläggare Liselott Johansson, miljöhandläggare Lotta Petersson och naturvårdshandläggare Björn Nilsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Regeringskansliet, Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se